

EDUSKUNNAN VASTAUS 94/2001 vp

Hallituksen esitys menettämisseuraamuksia koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

Asia

Hallitus on vuoden 2000 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä menettämisseuraamuksia koskevan lainsäädännön uudistamiseksi (HE 80/2000 vp).

Valiokuntakäsittely

Lakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LaVM 14/2001 vp).

Päätös

Nyt koolla oleva eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa laajennettua hyödyn menettämistä koskevan rikoslain 10 luvun 3 §:n soveltamista ja ryhtyy tarvittaessa toimiin mahdollisten epäkohtien poistamiseksi.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 2 luvun 16 §, 17 luvun 23 §:n 4 momentti, 33 luvun 7 §, 37 luvun 13 §, 44 luvun 4 §:n 3 momentti ja 5 §:n 2 momentti ja 46 luvun 8—13 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 16 § laeissa 143/1932 ja 413/1974, 17 luvun 23 §:n 4 momentti laissa 563/1998, 33 luvun 7 §, 37 luvun 13 § sekä 46 luvun 9—11 ja 13 § laissa 769/1990, 44 luvun 4 §:n 3 momentti laissa 44/1919, 46 luvun 8 § mainitussa laissa 769/1990 ja laissa 951/1999 ja 46 luvun 12 § viimeksi mainitussa laissa,

muutetaan 8 luvun 7 ja 12 §, 17 luvun 23 §:n 2 ja 3 momentti, 32 luvun 6 a §, 40 luvun 4 §, 46 luvun 1 §:n 11 kohta ja 50 luvun 6 §,

sellaisina kuin ne ovat, 8 luvun 7 ja 12 § laissa 138/1973, 17 luvun 23 §:n 2 ja 3 momentti mainitussa laissa 563/1998, 32 luvun 6 a § ja 50 luvun 6 § laissa 1304/1993, 40 luvun 4 § laissa 792/1989 ja 46 luvun 1 §:n 11 kohta laissa 706/1997, sekä

lisätään lakiin siitä mainitulla lailla 563/1998 kumotun 10 luvun tilalle uusi 10 luku seuraavasti:

8 luku

Vanhentumisesta

7 §

Menettämisseuraamusta ei saa tuomita, jos teosta ei vanhentumisen vuoksi saa tuomita rangaistusta. Menettämiskaavan lyhin vanhentumisaika on kuitenkin viisi vuotta. Jos menettämiskaava koskee 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettua rikoksentekovälinettä tai 5 §:ssä tarkoitettua muuta omaisuutta, menettämiskaava ei kuitenkaan vanhennu.

12 §

Menettämisseuraamusta ei saa panna täytäntöön, kun kymmenen vuotta on kulunut lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä. Jos menettämisseuraamus koskee 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettua rikoksentekovälinettä tai 5 §:ssä tarkoitettua muuta omaisuutta, menettämiskaavan täytäntöönpano ei kuitenkaan raukea.

10 luku

Menettämisseuraamuksista

1 §

Menettämisseuraamuksen yleiset edellytykset

Menettämisseuraamuksen määräämisen edellytyksenä on laissa rangaistavaksi säädetty teko (*rikos*).

Menettämisseuraamuksen määrääminen voi perustua myös rangaistavaksi säädettyyn tekkoon,

1) jonka tekijä ei teon hetkellä ole täyttänyt viittätoista vuotta tai on syntakeeton;

2) jonka tekijä on rangaistusvastuusta vapaa 3 luvun 9 tai 10 §:n taikka 10 a §:n 1 momentin nojalla tai muulla vastaavalla perusteella; taikka

3) josta oikeushenkilö voidaan tuomita rangaistukseen 9 luvun nojalla, vaikkei rikoksentekijää saada selville tai muusta syystä tuomita rangaistukseen.

2 §

Hyödyn menettäminen

Rikoksen tuottama taloudellinen hyöty on tuomittava valtiolle menetetyksi. Menettämiseen tuomitaan rikoksesta hyötynyt tekijä, osallinen tai se, jonka puolesta tai hyväksi rikos on tehty.

Jos rikoksen tuottaman hyödyn määrästä ei ole saatavissa selvitystä tai se on vain vaikeuksien esittävissä, hyöty on arvioitava ottaen huomioon rikoksen laatu, rikollisen toiminnan laajuus ja muut olosuhteet.

Hyötyä ei tuomita menetetyksi siltä osin kuin se on palautettu tai tuomittu taikka tuomitaan suoritettavaksi loukatulle vahingonkorvauksena tai edunpalautuksena. Jos korvaus- tai edunpalautusvaatimusta ei ole esitetty tai se on vielä ratkaisematta silloin, kun menettämiskaavasta annetaan ratkaisu, menettämisseuraamus on tuomittava.

3 §

Laajennettu hyödyn menettäminen

Omaisuus voidaan tuomita kokonaan tai osaksi valtiolle menetetyksi

1) siltä, jonka todetaan syyllystyneen rikokseen, josta voidaan tuomita vähintään neljä vuotta vankeutta tai sellaisen rikoksen rangaistavaan yritykseen taikka 32 luvun 1 §:ssä, 46 luvun 4 §:ssä, 50 luvun 1 tai 4 §:ssä taikka alkoholilain (459/1968) 82 §:ssä tarkoitettuun rikokseen sekä

2) 1 kohdassa tarkoitettuun rikokseen osalliselta ja siltä, jonka puolesta tai hyväksi edellä mainittu rikos on tehty,

jos rikos on luonteeltaan sellainen, että se voi tuottaa huomattavaa taloudellista hyötyä ja jos on syytä olettaa omaisuuden olevan kokonaan

tai osaksi peräisin rikollisesta toiminnasta, jota ei ole pidettävä vähäisenä.

Edellä 1 momentissa mainittu omaisuus voidaan tuomita kokonaan tai osaksi valtiolle menetetyksi myös

1) siltä, joka on 1 momentissa tarkoitettuun henkilöön sellaisessa suhteessa, jota tarkoitetaan takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain (758/1991) 3 §:n 1 momentissa (*läheinen*) sekä

2) yksityiseltä elinkeinonharjoittajalta, yhtiöltä, muulta yhteisöltä tai säätiöltä, joka on 1 momentissa tarkoitettuun henkilöön tai hänen läheiseensä sellaisessa suhteessa, jota tarkoitetaan takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain 3 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa,

jos on syytä olettaa, että omaisuus on menettämisseuraamuksen tai korvausvelvollisuuden välttämiseksi siirretty edellä mainituille.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua menettämisseuraamusta ei tuomita, jos omaisuus on siirretty yli viisi vuotta aikaisemmin kuin 1 momentissa tarkoitettu rikos on tehty.

Jos kaksi tai useampi tuomitaan samaan menettämisseuraamukseen, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti.

4 §

Rikoksentekeväliseen menettäminen

Valtiolle menetetyksi on tuomittava rikoksen tekemisessä käytetty:

1) ampuma- tai teräase sekä muu niihin rinnastettava hengenvaarallinen väline; ja

2) muu esine tai omaisuus, jonka hallussapito on rangaistavaa.

Menetetyksi voidaan tuomita myös:

1) esine tai omaisuus, jota on käytetty tahallisen rikoksen tekemisessä; ja

2) oikeudenkäynnin kohteena olevaan tahalliseen rikokseen läheisesti liittyvä esine tai omaisuus, joka on yksinomaan tai pääasiallisesti tahallista rikosta varten hankittu tai valmistettu taikka ominaisuuksiltaan erityisen sovelias tahallisen rikoksen tekemiseen.

Menetetyksi tuomitsemisen tarpeellisuutta harkittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota uusien rikosten ehkäisemiseen.

5 §

Muun omaisuuden menettäminen

Rikoksella tuotettu, valmistettu tai aikaansaatu taikka rikoksen kohteena ollut esine tai omaisuus on tuomittava valtiolle menetetyksi, jos sen hallussapito on rangaistavaa.

Rikoksella tuotettu, valmistettu tai aikaansaatu taikka rikoksen kohteena ollut esine tai omaisuus voidaan tuomita kokonaan tai osaksi menetetyksi, jos menettämisseuraamus on tarpeen:

1) esineen tai omaisuuden terveydelle tai ympäristölle haitallisten ominaisuuksien vuoksi;

2) uusien rikosten ehkäisemiseksi, ja esine on erityisen sovelias rikoksen kohteeksi tai rikolliseen käyttöön;

3) säännöstelyä taikka maahantuontia tai maastavientiä koskevien säännösten tai määräysten tarkoituksen toteuttamiseksi; tai

4) luonnon tai ympäristön suojelemiseksi annettujen säännösten tai määräysten tarkoituksen toteuttamiseksi.

Astia, päällys tai muu väline, jota on käytetty menetetyksi tuomittavan esineen tai omaisuuden säilyttämiseen, voidaan myös tuomita menetetyksi, jos menettämisseuraamusta ei muuten ole hankaluuksitta mahdollista panna täytäntöön.

6 §

Menettämisen rajoitukset

Menetetyksi ei tuomita 4 tai 5 §:ssä tarkoitettua esinettä tai muuta omaisuutta, joka kokonaan tai osaksi kuuluu muulle kuin rikoksentekeijälle, rikokseen osalliselle tai sille, jonka puolesta tai suostumuksin rikos on tehty. Esine tai omaisuus voidaan kuitenkin tuomita menetetyksi siltä, jolle se on rikoksen tekemisen jälkeen siirretty, jos hän sen vastaanottaessaan on tiennyt esineen tai omaisuuden liittymisestä rikokseen tai hänellä on ollut perusteltu syy sitä

epäillä taikka jos hän on saanut sen lahjana tai muuten vastikkeetta.

Esine tai omaisuus on sen omistusoikeudesta riippumatta tuomittava menetetyksi, jos sen omistajakin sitä hallussaan pitämällä syyllistyi rikokseen.

7 §

Menettämisseuraamuksen raukeaminen

Tuomioistuin voi menettämisvaatimuksen ratkaistessaan vastaajan suostumuksella määrätä, että menettämisseuraamus raukeaa, jos 4 tai 5 §:ssä tarkoitettuun esineeseen tai omaisuuteen tehdään määräjassa tuomiossa mainittavat muutokset tai sen suhteen muuten menetellään tuomiossa mainitulla tavalla, joka tekee menettämisseuraamuksen tarpeettomaksi.

Ulosottomies valvoo tuomiossa mainittujen velvoitteiden noudattamista ja päättää menettämisen raukeamisesta. Menettämisseuraamukseen tuomittu voi valittaa päätöksestä siinä järjestyksessä kuin ulosottovalituksesta säädetään. Ulosottomies voi erityisestä syystä jatkaa 1 momentissa tarkoitettua määräaikaa. Menettämisseuraamuksen raukeamisesta on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle.

Menettämisseuraamukseen tuomittu vastaa kustannuksista, jotka aiheutuvat muutostöistä ja muutoin tuomion täytäntöönpanosta.

8 §

Arvon menettäminen

Jos 4 tai 5 §:ssä tarkoitettua esinettä tai omaisuutta ei voida tuomita menetetyksi 6 §:n 1 momentissa säädetyn rajoituksen vuoksi tai siksi, että esine tai omaisuus on kätkeyty tai sitä ei muutoin tavoiteta, rikoksentekijä, rikokseen osallinen ja se, jonka puolesta tai suostumuksin rikos on tehty, voidaan tuomita esineen tai omaisuuden sijasta menettämään kokonaan tai osaksi sen arvo. Arvon menettämiseen voidaan tuomita myös se, jolle esine tai omaisuus on siirretty, jos hän sen vastaanottaessaan on tiennyt sen liittymisestä rikokseen tai hänellä on ollut perusteltu

syy sitä epäillä taikka hän on saanut sen lahjana tai muuten vastikkeetta.

Arvoa ei kuitenkaan tuomita menetetyksi, jos 1 momentissa tarkoitettu henkilö saattaa todennäköiseksi, että esine tai omaisuus on hävitetty tai käytetty.

Jos kaksi tai useampi tuomitaan samaa esinettä tai omaisuutta koskevaan arvon menettämiseen, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Se, jota ei ole tuomittu menettämään arvoa kokonaan, vastaa kuitenkin vain tuomitusta määrästä.

9 §

Menettämisseuraamuksen vaatiminen

Menettämisseuraamus määrätään syyttäjän tai rangaistusmääräysmenettelystä annetun lain (692/1993) 3 §:ssä tarkoitettua virkamiehen vaatimuksesta. Myös asianomistaja voi esittää menettämisvaatimuksen ajaessaan yksin syytettä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 7 luvun mukaisesti.

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 8 a §:ssä säädetään perusteista, joiden nojalla syyttäjä saa jättää menettämisvaatimuksen esittämättä.

10 §

Menettämisseuraamuksen kohtuullistaminen

Menettämisseuraamus saadaan jättää tuomitsematta, jos:

1) hyöty taikka esineen tai omaisuuden arvo on vähäinen;

2) tekijä jätetään rangaistukseen tuomitsematta 3 luvun 5 §:n 3 tai 4 momentin taikka muun vastaavan lainkohdan nojalla; tai

3) menettämisseuraamuksen tuomitseminen olisi kohtuutonta ottaen huomioon rikoksen ja esineen tai omaisuuden laatu, vastaajan taloudellinen asema sekä muut olosuhteet.

Menettämisseuraamus voidaan 1 momentissa mainituilla edellytyksillä määrätä koskemaan esineen tai omaisuuden sijasta sen arvoa taikka vain osaa esineestä tai omaisuudesta tai sen ar-

vosta. Menetetyksi voidaan niin ikään tuomita osa sekä esineestä tai omaisuudesta että sen arvosta. Menetetyksi voidaan tuomita myös osa hyödyistä.

11 §

Erinäisiä säännöksiä

Tutkittaessa esitutkinnassa tai oikeudenkäynnissä muun rikoksesta epäillyn tai rikoksesta syytetyn vastuuta menettämisseuraamuksesta on soveltuvin osin noudatettava, mitä rikoksesta epäillystä tai rikosasian vastaajasta säädetään.

Jos korvausta taikka edunpalautusta on suoritettu tai tuomittu suoritettavaksi 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun ratkaisun antamisen jälkeen, menettämisseuraamus voidaan panna täytäntöön vastaavalla määrällä vähennettynä. Jos menettämisseuraamus on jo pantu täytäntöön, vastaava määrä voidaan tuomita suoritettavaksi valtion varoista. Kanne asiasta on nostettava kantajan kotipaikan tai Helsingin käräjäoikeudessa viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona menettämisseuraamusta koskeva tuomio sai lainvoiman. Vastaajana asiassa on valtio, jota edustaa Oikeusrekisterikeskus.

Joka on vilpittömässä mielessä saanut kiinnityksen taikka pantti- tai pidätysvoikeuden 4 tai 5 §:ssä tarkoitettuun, menetetyksi tuomittuun esineeseen tai omaisuuteen, voi saada maksun sen arvosta saamisen erääntymisestä riippumatta. Kanne siitä on nostettava 2 momentissa mainitussa ajassa ja tuomioistuimessa. Muussa tapauksessa kiinnitys taikka pantti- tai pidätysvoikeus raukeaa.

17 luku

Rikoksista yleistä järjestystä vastaan

23 §

Seuraamuksia koskevia säännöksiä

Valtiolle menetetyksi on tuomittava eläintenpitokiellossa tarkoitetut eläimet, joita päätöstä annettaessa pitää eläintenpitokieltoon määrättävä. Jos menettämisseuraamus kohdistuu myös eläimiin, jotka eivät olleet rikoksen kohteena ja tällaisten eläinten määrittäminen päätöksessä on mahdollista, tuomioistuimen tulee määrätä, että ennen menettämisseuraamuksen täytäntöönpanoa asianomaiselle on varattava tilaisuus itse myydä tai luovuttaa tällaiset eläimet. Jos eläintenpitokieltoon määrättävä pitää toisen kokonaan tai osaksi omistamia eläimiä, tälle on ennen menettämisseuraamuksen täytäntöönpanoa varattava tilaisuus noutaa eläimet itselleen.

Valtiolle menetetyksi on tuomittava uhkapelipankki ja muu järjestetyssä uhkapelissä käytetty raha ja rahanarvoinen esine. Menettämisseuraamus tuomitaan siitä riippumatta, kenen omaisuutta menetetyksi tuomittava omaisuus oli. Muutoin on noudatettava, mitä 10 luvussa säädetään.

32 luku

Kätkemisrikoksista

6 a §

Menettämisseuraamus

Omaisuus, joka on ollut 1 §:ssä tarkoitetun rikoksen kohteena, on tuomittava valtiolle menetetyksi. Menettämisseuraamukseen sovelletaan, mitä 10 luvun 11 §:n 3 momentissa säädetään.

Muun omaisuuden menettämisen osalta noudatetaan, mitä 10 luvussa säädetään.

40 luku

Virkarikoksista ja julkisyhteisön työntekijän rikoksista

4 §

Menettämisseuraamus

Edellä 1—3 §:ssä tarkoitetulla rikoksella saatu lahja tai etu taikka sen arvo on tuomittava valtiolle menetetyksi rikoksentekijältä tai siltä, jonka puolesta tai hyväksi rikoksentekijä on toiminut. Muun omaisuuden menettämisen osalta noudatetaan, mitä 10 luvussa säädetään.

46 luku

Säännöstelyrikoksista ja salakuljetuksesta

1 §

Säännöstelyrikos

Joka rikkoos tai yrittää rikkoa

11) Euroopan unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alaan kuuluvissa pääomien liikkuvuutta, maksuja tai muita taloudellisten

suhteiden keskeyttämistä tai vähentämistä koskeissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 60 tai 301 artiklan nojalla annetuissa asetuksissa

50 luku

Huumausainerikoksista

6 §

Menettämisseuraamus

Valtiolle menetetyksi on tuomittava:

1) välineet, tarvikkeet tai aineet, joita on käytetty tässä luvussa tarkoitetun rikoksen tekemiseen tai jotka on tähän tarkoitukseen hankittu; sekä

2) edellä 4 §:n 2 kohdassa tarkoitetut varat siinäkin tapauksessa, että teko on rangaistava huumausainerikoksena tai törkeänä huumausainerikoksena; varojen menettämiseen on tuomittava rahoittaja, rahoituksen vastaanottaja tai kumpikin yhteisvastuullisesti.

Muutoin on noudatettava, mitä 10 luvussa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

metsästyslain 80 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetun metsästyslain (615/1993) 80 § seuraavasti:

80 §

Menettämisseuraamus

Jos riistaeläin on metsästetty vastoin tämän

lain tai sen nojalla annetun asetuksen säännöksiä ilman, että toisella oli oikeus metsästää tai ottaa tällainen riistaeläin, tuomitaan eläin tai sen arvo valtiolle menetetyksi. Riistaeläimen

arvo määrätään 79 §:ssä säädetyllä tavalla. Muutoin on soveltuvin osin noudatettava, mitä rikoslain (39/1889) 10 luvun 1—4 ja 6—11 §:ssä säädetään.

Jos 1 momentissa tarkoitetun riistaeläimen metsästys edellyttää 10 §:n mukaan pyyntilupaa, on metsästäjä samalla määrättävä suorittamaan valtiolle maksamatta oleva pyyntilupamaksu.

Jos rauhoittamaton eläin on pyydystetty tai tapettu vastoin tämän lain tai sen nojalla annetun

asetuksen säännöksiä, menettämisseuraamuksen osalta on noudatettava, mitä rikoslain 10 luvussa säädetään.

Rikoslain 10 luvun 4 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan vain, jos menettämisseuraamuksen perustavana rikoksena on 72 §:ssä tai 75 §:n 5 kohdassa tarkoitettu tahallinen teko.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

kalastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/1982) 110 § ja

muutetaan 104 §:n 2 momentti seuraavasti:

104 §

Jos saalis on toiselle kuuluvaa oikeutta loukkaamatta saatu rauhoitusaikana tai rauhoituspiiriä koskevia määräyksiä rikkoen taikka kielletyltä alueelta tai kielletyllä pyydyksellä taikka on alamittaista, se tai sen arvo kuuluu valtiolle. Viimeksi sanottu koskee myös koko sellaista saaliserää, joka on samassa laatikossa, sumpussa tai muussa säiliössä ja jonka painosta

vähintään yksi kymmenesosa on edellä mainitun tavoin laittomasti pyydettyä. Muutoin on noudatettava, mitä rikoslain (39/1889) 10 luvussa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

luonnonsuojelulain 59 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun luonnonsuojelulain (1096/1996) 59 § seuraavasti:

59 §

Menettämisseuraamus

Joka on syyllistynyt 58 §:ssä tarkoitettuun tekkoon, on tuomittava menettämään valtiolle se, mikä on ollut rikoksen kohteena. Lisäksi on tuomittava menetetyksi se arvo, mikä rauhoitetulla eläimellä tai kasvilla on lajinsa edustajana. Ym-

päristöministeriö vahvistaa ohjeelliset arvot rauhoitetuille eläimille ja kasveille. Muutoin on soveltuvin osin noudatettava, mitä rikoslain (39/1889) 10 luvun 1—4 ja 6—11 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

matkustaja-alus Estonian hylyn rauhoittamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan matkustaja-alus Estonian hylyn rauhoittamisesta 30 päivänä kesäkuuta 1995 annetun lain (903/1995) 6 §:n 2 momentti seuraavasti:

6 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Muutoin on soveltuvin osin noudatettava, mitä rikoslain (39/1889) 10 luvun 1—4 ja 6—11 §:ssä säädetään.

Laki

ydinenergialain 73 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä joulukuuta 1987 annetun ydinenergialain (990/1987) 73 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 momentin 4 kohta laissa 738/2000, seuraavasti:

73 §

Menettämisseuraamus

Tämän lain 72 §:n 1 momentissa tarkoitetun rikoksen johdosta on tuomittava menetetyksi vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä:

- 1) rakennettu tai käytetty ydinlaitos;
- 2) toimintansa aloittanut kaivos tai rikastuslaitos ja sellaisessa kaivoksessa tai laitoksessa tuotettu uraania tai toriumia sisältävä malmi tai malmirikaste;

3) valmistettu, hallussa pidetty, tuotettu, luovutettu, käsitelty, käytetty, varastoitu tai kuljetettu tai maahan tuotu taikka maasta viety ydinaine tai ydinjäte sekä maahan tuotu taikka maasta viety uraania tai toriumia sisältävä malmi tai malmirikaste; sekä

4) hallussapidetty, valmistettu, koottu, luovutettu, maahan tuotu tai maasta viety aine, laite, laitteisto tai ydinenergia-alan tietoaineisto.

Lisäksi on soveltuvin osin noudatettava, mitä rikoslain (39/1889) 10 luvussa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

metsälain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1996 annetun metsälain (1093/1996) 19 § seuraavasti:

19 §

Menettämisseuraamus

Edellä 18 §:ssä tarkoitetun rikoksen tuottaman taloudellisen hyödyn tuomitsemisesta valtiolle menetetyksi noudatetaan, mitä rikoslain (39/1889) 10 luvun 2 §:ssä säädetään. Menetetyksi tuomitaan hyöty, josta on vähennetty

20 §:ssä tarkoitettujen korjaavien toimenpiteiden kustannukset.

Lisäksi on soveltuvin osin noudatettava, mitä rikoslain 10 luvussa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämistä annetun lain 2 a ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämistä 29 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain (659/1967) 2 a §:n 1 momentti ja 4 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 705/1997, seuraavasti:

2 a §

Euroopan unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alaan kuuluvien pääomien liikkuvuutta, maksuja tai muita taloudellisten suhteiden keskeyttämistä tai vähentämistä koskevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 60 tai 301 artiklan nojalla annettujen asetusten täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

tai sen yrittämisestä sekä Euroopan unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alaan kuuluvan pääomien liikkuvuutta, maksuja tai muita taloudellisten suhteiden keskeyttämistä tai vähentämistä koskevan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 60 tai 301 artiklan nojalla annettujen asetusten rikkomisesta ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain (39/1889) 46 luvun 1—3 §:ssä.

4 §

Rangaistus viranomaisen tämän lain nojalla antaman säännöstelymääräyksen rikkomisesta

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

kulttuuriesineiden maastaviennin rajoittamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kulttuuriesineiden maastaviennin rajoittamisesta 5 päivänä helmikuuta 1999 annetun lain (115/1999) 14 §:n 1 momentti seuraavasti:

14 §

Viittaussäännös ja puhevallan käyttäminen

Rangaistus tämän lain tai kulttuuriesineiden viennistä annetun neuvoston asetuksen vastaisesta esineen maastaviennistä tai sen yrityksestä

säädetään rikoslain (39/1889) 46 luvun 4 ja 5 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (562/1996) 9 §:n 1 momentti seuraavasti:

9 §
Rangaistukset hallisesta rikkomisesta tai sen yrittämisestä säädetään rikoslain (39/1889) 46 luvun 1—3 §:ssä.

Rangaistus tämän lain 3 ja 4 §:n tai viranomaisen niiden nojalla antaman määräyksen ta-
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

valmiuslain 49 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetun valmiuslain (1080/1991) 49 § seuraavasti:

49 §
Rangaistus viranomaisen tämän lain nojalla antaman säännöstelymääräyksen rikkomisesta ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain (39/1889) 46 luvun 1—3 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

elintarvikelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun elintarvikelain (361/1995) 39 §:n 3 momentti ja *muutetaan* 39 §:n otsikko ja 4 momentti sekä 9 luvun otsikko seuraavasti:

9 luku
Rangaistussäännökset

39 §

Rangaistussäännökset

tyksestä sekä laittomasta tuontitavaraan ryhtymisestä säädetään rikoslain (39/1889) 46 luvun 4—6 §:ssä.

Rangaistus elintarvikkeen säännösten ja mää-
räysten vastaisesta salakuljetuksesta ja sen yri-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta 8 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1139/1994) 8 §:n 1 momentti seuraavasti:

8 §

Menettämisseuraamus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Joka tuomitaan rangaistukseen 7 §:n 1 momentin 1 kohdan tai 2 momentin nojalla, voidaan samalla määrätä menettämään aluskohtainen lisenssi ja kalastuslupa enintään kolmen vuoden määräajaksi.

Laki

lannoitelain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä helmikuuta 1993 annetun lannoitelain (232/1993) 21 §:n 1 momentti seuraavasti:

21 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) tuo maahan, markkinoi tai markkinointia varten valmistaa lannoitevalmistetta vastoin 4 §:n säännöksiä,

2) tuo maahan, markkinoi, markkinointia varten valmistaa tai luovuttaa lannoitevalmistetta, joka ei täytä 5—8 ja 10 §:ssä sekä niiden nojalla annetuissa määräyksissä lannoitevalmisteille asetettuja vaatimuksia,

3) laiminlyö toimittaa 9 §:ssä säädetyn lannoitevalmisteen tyyppinimen ja kaupanimen vahvistettavaksi 9 §:ssä säädetyn tavoin,

4) laiminlyö 14 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai

5) laiminlyö 15 §:ssä säädetyn tiedoston pitämisen,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *lannoitelakirikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki**rehulain 41 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 5 päivänä kesäkuuta 1998 annetun rehulain (396/1998) 41 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laissa 228/2001, seuraavasti:

41 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskee liikkeeseen, käyttää, maahantuo tai maastavie rehuvalmistetta vastoin 4—12 §:n säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä taikka 13 §:ssä tarkoitettua rajoitusta,

2) valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskee liikkeeseen, käyttää tai maahantuo rehuvalmistetta, joka ei täytä 20 §:ssä ja sen nojalla

annetuissa määräyksissä rehuvalmisteille asetettuja vaatimuksia,

3) harjoittaa 21 §:ssä tarkoitettua harhaanjohtavaa markkinointia,

4) laiminlyö noudattaa 16 §:ssä tai sen nojalla säädettyjä rehuvalmisteiden valmistusta, kuljetusta, varastointia tai omavalvontaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä,

5) laiminlyö 14 tai 19 §:ssä säädetyn taikka 30 §:n 3 momentin tai 31 §:n 1 momentin nojalla määrätyn ilmoitusvelvollisuuden,

6) laiminlyö 15 §:ssä tarkoitettua tiedoston pitämisen tai tiedonantovelvollisuuden tai

7) laiminlyö 17 §:ssä säädetyn hyväksymisen tai 18 §:ssä säädetyn rekisteröimisen hakemisen,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *rehulakirikkomuksesta* sakkoon. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

kansainvälisestä energiaohjelmasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* kansainvälisestä energiaohjelmasta tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta 13 päivänä joulukuuta 1991 annetun lain (1682/1991) 14 §:n 1 momentti seuraavasti:

14 §
Rangaistus viranomaisen 6 ja 7 §:n nojalla antaman säännöstelymääräyksen rikkomisesta ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain (39/1889) 46 luvun 1—3 §:ssä. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

eläinsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *muutetaan* 4 päivänä huhtikuuta 1996 annetun eläinsuojelulain (247/1996) 47 ja 57 § sekä *lisätään* 50 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1194/1996, uusi 3 momentti seuraavasti:

47 §

Takavarikko

Eläimen sekä edellä 12 §:ssä tarkoitetun laitteen, välineen ja aineen takavarikosta on voimassa, mitä pakkokeinolaissa (450/1987) säädetään. Sen estämättä, mitä pakkokeinolain 4 luvun 10 §:ssä säädetään takavarikoidun esineen säilyttämisestä, saadaan takavarikoitu eläin heti lopettaa, myydä tai muutoin luovuttaa, jos sen arvo on vähäinen tai jos sen hoidon järjestäminen ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista.

50 §

Virka-apu

Kunnaneläinlääkärin on tarvittaessa annettava virka-apua ulosottomiehelle eläimeen koh-

distuvan menettämisseuraamuksen täytäntöönpanossa.

57 §

Menettämisseuraamus

Eläintenpitokiellon määräämisen yhteydessä tuomittavasta eläimeen kohdistuvasta menettämisseuraamuksesta säädetään rikoslain 17 luvun 23 §:n 2 momentissa.

Eläintenpitokiellon rikkomisen johdosta tuomittavan eläimeen kohdistuvan menettämisseuraamuksen osalta on noudatettava, mitä rikoslain 10 luvun 1 §:ssä, 5 §:n 1 momentissa, 8 §:n 1 ja 3 momentissa ja 11 §:n 3 momentissa säädetään.

Muutoin on noudatettava, mitä rikoslain 10 luvussa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1505/1994) 26 § ja
muutetaan 6 luvun otsikko seuraavasti:

6 luku

Rangaistussäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

eräiden menettämisseuraamussäännösten kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan:

1) 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvo-paperimarkkinalain (495/1989) 8 luvun 6 § sekä sen edellä oleva väliotsikko;

2) eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1195/1996) 48 § sekä sen edellä oleva väliotsikko;

3) 5 päivänä helmikuuta 1999 annetun maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 185 §:n 3 momentti;

4) 14 päivänä elokuuta 1989 annetun kemikaalilain (744/1989) 53 §;

5) aavalta mereltä tapahtuvan väkijuomien salakuljetuksen ehkäisemisestä 9 päivänä toukokuuta 1932 annetun lain (135/1932) 2 §;

6) 22 päivänä huhtikuuta 1999 annetun koontumislain (530/1999) 27 §;

7) liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta 14 päivänä heinäkuuta 1978 annetun lain (570/1978) 8 §:n 2 momentti;

8) luottoehdoista osamaksukaupassa 21 päivänä joulukuuta 1962 annetun lain (622/1962) 4 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 118/1970;

9) liikennevalvontaa vaikeuttavien laitteiden kieltämisestä 24 päivänä heinäkuuta 1998 annetun lain (546/1998) 5 §;

10) puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta 9 päivänä maaliskuuta 1990 annetun lain (242/1990) 8 §;

11) räjähdysvaarallisista aineista 19 päivänä kesäkuuta 1953 annetun lain (263/1953) 11 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 89/1983;

12) tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun lain (1070/1994) 23 §:n 2 momentti;

13) 10 päivänä huhtikuuta 1987 annetun lääkelain (395/1987) 99 § sekä sen edellä oleva vä-

liotsikko, sellaisena kuin niistä on 99 § osaksi laissa 1046/1993;

14) 27 päivänä elokuuta 1999 annetun painelaitelain (869/1999) 22 §;

15) 10 päivänä kesäkuuta 1988 annetun radiolain (517/1988) 20 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 677/1992;

16) 17 päivänä toukokuuta 1947 annetun rajavyyhykelain (403/1947) 10 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 533/1976;

17) 6 päivänä maaliskuuta 1942 annetun standardisoimislain (197/1942) 10 §:n 2 momentti;

18) 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetun säteilylain (592/1991) 63 §;

19) 30 päivänä huhtikuuta 1997 annetun telemarkkinalain (396/1997) 46 §;

20) 23 päivänä toukokuuta 1969 annetun torjunta-ainelain (327/1969) 10 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 707/1995;

21) 10 päivänä helmikuuta 1995 annetun viihdelaitelain (164/1995) 13 §;

22) 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun jätelain (1072/1993) 64 §;

23) kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä 26 päivänä elokuuta 1988 annetun lain (772/1988) 5 luvun 6 §;

24) 24 päivänä heinäkuuta 1981 annetun maaineslain (555/1981) 17 §:n 3 momentti;

25) 18 päivänä tammikuuta 1985 annetun rakennussuojelulain (60/1985) 25 §:n 3 momentti;

26) 14 päivänä kesäkuuta 1996 annetun sähköturvallisuuslain (410/1996) 55 §;

27) eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1192/1996) 28 §;

28) eläinten lääkitsemisestä 27 päivänä kesäkuuta 1997 annetun lain (617/1997) 38 §;

29) 4 päivänä elokuuta 2000 annetun siemenkauppain (728/2000) 35 §;

30) jalometallituotteista 1 päivänä joulukuuta 2000 annetun lain (1029/2000) 14 §; sekä

31) 6 päivänä huhtikuuta 2001 annetun posti-
palvelulain (313/2001) 35 §:n 2 momentti.

2 §
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa 11 päivänä heinäkuuta 1997 annetun lain (689/1997)
5 luvun 3 §:n 1 momentin 5 kohta, 7 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohta ja 8 luvun 11 § sekä
lisätään 1 lukuun, sellaisena kuin se on siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, uusi 8 a ja
11 a § seuraavasti:

1 luku

Syyteoikeudesta

8 a §

Jollei yleinen etu muuta vaadi, syyttäjä saa
jättää menettämiskaavan esittämättä, jos:

- 1) hyöty taikka esineen tai omaisuuden arvo
on vähäinen;
- 2) vaatimuksen perusteiden selvittämisestä
tai sen käsittelemisestä tuomioistuimessa aiheu-
tuksi asian laatuun nähden ilmeisen kohtuutto-
mia kustannuksia; tai
- 3) rikoksesta jätetään syyte nostamatta 7 tai
8 §:n taikka muun vastaavan lainkohdan nojalla.

11 a §

Päätös jättää menettämiskaava esittämättä
on annettava tiedoksi sille, jota asia koskee, si-
ten kuin 9 §:n 1 momentissa säädetään. Lisäksi
on soveltuvin osin noudatettava, mitä 10 ja
11 §:ssä säädetään.

5 luku

Syytteen vireillepanosta

3 §

Haastehakemuksessa on ilmoitettava:

- 5) rangaistus- ja menettämiskaava sekä
muut vaatimukset ja lainkohdat, joihin ne perus-
tuvat;

7 luku

Asianomistajan yksin ajaman rikosasian kä- sittelystä

2 §

Haastehakemuksessa on ilmoitettava:

- 4) rangaistus- ja menettämiskaava sekä
lainkohdat, joihin ne perustuvat;

8 luku

Asianosaisista

11 §

Asia voidaan tutkia ja ratkaista vastaajan poissaolosta huolimatta, jos hänen läsnäolonsa asian selvittämiseksi ei ole tarpeen, ja jos hänet on sellaisella uhalla kutsuttu tuomioistuimeen. Tällöin voidaan tuomita sakkorangaistus tai enintään kolmen kuukauden vankeusrangaistus ja enintään 50 000 markan suuruinen menettämisseuraamus.

Jos vastaaja on tuomittu 1 momentin nojalla rangaistukseen tai menettämisseuraamukseen,

mutta hänellä on ollut laillinen este, jota hän ei ole voinut ajoissa ilmoittaa, vastaajalla on oikeus saattaa asia käsiteltäväksi uudelleen ilmoittamalla siitä tuomioistuimelle 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on todisteellisesti saanut tiedon tuomitusta rangaistuksesta tai menettämisseuraamuksesta. Jos vastaaja ei näytä toteen laillista estettä, asiaa ei oteta tutkittavaksi.

Vastaajan poissaolo ei estä syytteen eikä muiden vaatimusten hylkäämistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 21 päivänä syyskuuta 2001 _____